

Luminița VARTOLOMEI

OPERA

Motive iluzorii

De ce-ar monta *Văduva veselă*, astăzi, un teatru de **operă** dintr-un oraș unde există și un teatru consacrat **operei**?

Din considerație pentru această piesă fundamentală a genului și față de autorul ei? Dar atunci, firesc era să mai aștepte o stagiune, căci în 2005 se împlinesc 135 de ani de la nașterea lui Franz Lehar (la Komarom, în 30 aprilie 1870) și un veac de la premiera capodoperei sale absolute – eveniment petrecut la 28 decembrie 1905, la Theater an der Wien. (Oricum, e destul de trist, pentru compozitorul pe care Puccini se pare că îl considera demn să termine *Turandot*, faptul că cea mai aplaudată pagină din spectacolul actual cu opereta sa este una scrisă de... Offenbach: french-can-can-ul din *Orfeu în Infern*, inclus aici în „programul artistic” al cabaretului parizian „Maxim“.)

Din dorința de a oferi spectatorilor bucureșteni șansa de a urmări o interpretare **muzicală** superioară aceleia pe care o poate realiza, cu vocile și instrumentele de care dispune, teatrul specializat în operetă? Dar atunci, firesc era ca orchestra să fie astfel calibrată și... temperată, încât să nu strivească nici spumoasa broderie a partiturii instrumentale (unde un sprințar galop vienez ajunge să sune precum „Cavalcada Walkyriilor” lui Wagner!) și nici glasurile (astfel încât splendidele filaje ale Roxanei Briban devin inaudibile, iar – spre a răzbate cât de cât prin masivul zid sonor ridicat din fosă – finalul cvintetului din actul II se prefăce într-un concurs de acute, asemănător celui din celebrul film fellinian *E la nave va*, cu singura deosebire că întrecerea dintre cântăreți se produce aici nu în succesiune, ci în simultaneitate, sub bagheta dirijorului Cornel Trăilescu).

Din orgoliul de a dovedi că posedă o soprană (aceeași Roxana Briban) cu o înfățișare superbă și o mobilitate scenică de invidiat, interpretă ideală pentru tână și frumoasă „văduvă veselă”? Dar atunci, firesc era să-i poată găsi acesteia un partener nu numai de același calibru, ci și din aceeași generație, chiar dacă, la vârsta de 62 de ani, admirabilul Florin Diaconescu (pe bună dreptate întâmpinat cu aplauze la intrarea în scenă!) îi depășește, ca interpretare muzicală și actoricească, pe tinerii tenori ai teatrului.

Din ambiția de a demonstra că poate acoperi credibil rolurile de comedie ale operei? Dar atunci, firesc era să lucreze mai insistent cu cântăreții rostirea prozei – în care, dacă nu se împiedică de-a dreptul din când în când, cei mai mulți dintre soliști sunt de un amatorism dezolant. (Fericitele excepții se numesc Adriana Alexandru și Horia Sandu, iar acei spectatori care și-i amintesc în formidabilele lor creații tragice din *Oedip* – Meropa și respectiv Tiresias – mai că nu-și pot crede ochilor și urechilor, urmărindu-i acum în rolurile comice Sylviane și Kromow! În general, însă, spectacolul suferă de o totală lipsă de haz, nici măcar singurul actor veritabil – Dumitru Rucăreanu – neputându-și valorifica talentul, din pricina sărăciei lucii a rolului (Njegus) pe care a fost invitat să-l interpreteze. Incomparabil mai multe și mai consistente hohote de râs stârnește tenorul Florin Diaconescu, prin jocul său firesc și plin de har, în cânt ca și în proză. Promit să-i

calce curând pe urme soprana Simonida Luțescu – fermecătoare Valencienne, cochetând fără milă cu partenerul ei, tenorul Călin Brătescu – candid Camille, alergând după o himeră... măritată.)

De ce-ar mai putea monta *Văduva veselă*, astăzi, Opera Națională din București?

Din nevoia de a construi un spectacol în care luxul și bunul gust să-și dea mâna, în tiparele fixate de tradiția operetei vieneze? Atunci, într-adevăr, cooptarea în echipa creatorilor a regizorului de teatru dramatic Mircea Cornișteanu a fost la fel de fericită, prin rigoarea conservatoare a concepției sale, ca și alegerea scenografei Viorica Petrovici – autoarea unor somptuoase decoruri, rafinate cromatic pe spectrele de nuanțe ale câte unei culori (gri, roșu, negru), astfel încât stârnesc aplauze la deschiderea cortinei, și a unor remarcabile rochii și pălării (în stilul epocii, însă de o inepuizabilă fantezie) – sau a coregrafului Mihai Babușka (entuziasmant mai ales în dansul chelnerilor de la „Maxim“).

Sau poate din nădejdea că, prin intermediul operetei, va putea atrage către spectacolele de operă un public mai larg decât acela de care beneficiază în prezent? Vreau să sper din toată inima că o asemenea speranță se va împlini, deși experiența anterioară, cu *Liliacul* lui Johann Strauss, n-a prea dat rezultate în acest sens.

Ce să-i faci: nu e ușor să concurezi la suta de metri garduri, atunci când ești campionul probei de maraton...

Opera Națională din București.
Văduva veselă de Franz Lehar.
Libretul: Victor Leon și Leo Stein (după piesa *Atașatul de ambasadă*, a lui Henri Meilhac). Regia: Mircea Cornișteanu. Scenografia: Viorica Petrovici. Coregrafia: Mihai Babușka. Conducerea muzicală: Cornel Trăilescu. Maestru de cor: Stelian Olariu. Distribuția: Roxana Briban (*Hanna*), Florin Diaconescu (*Danilo*), Simonida Luțescu (*Valencienne*), Mihnea Lămatic (*Zeta*), Călin Brătescu (*Camille*), Adriana Alexandru (*Sylviane*), Horia Sandu (*Kromow*), Ion Dimieru (*Cascadea*), Gabriel Cățe (*St. Brioche*), Florin Simionca (*Bogdanowitsch*), Cristina Eremia (*Olga*), Paul Basacopol (*Pritschitsch*), Dumitru Rucăreanu (*Njagus*), Lucian Cioroianu (*Patronul de la „Maxim“*). Data premierei: 2 mai 2004.

Foto: Andrei Dumitru